

Maya- Devi (Smt.) *alias* Sayita Rikhi v., Surjit Singh and another
(A. L. Bahri, J.)

ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ, ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 239 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ- ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਨਰਲ ਕਲੱਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(60) ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(60) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਝੋਪੜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਸ਼ੀਲ ਆਟਾ, ਦਾਲ ਅਤੇ ਤੇਲ ਮਿੱਲਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(8) ਗੋਆ ਸੈਪਲਿੰਗ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੀਰ) ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਕਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(1) ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

(9) ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ 15 ਜੂਨ, 1990 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਏ ਐਲ ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.

ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ (ਸੁਮਤੀ) ਉਰਫ ਸਵਿਤਾ ਰਿਖੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1983 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 858

16 ਅਗਸਤ, 1990

(2) 1 1983 (2) (ਪੀ.ਆਰ.ਐਚ.)ਆਈ.

ਮੁੱਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1982 ਐਡੀਸ਼ਨ-ਪਾਰਸ 226, 448- 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਦ ਲੈਣਾ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਜੋਰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ-ਸਖਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ-ਜਾਇਜ਼ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਪਿਓ ਧਾਰਨਾ ਸਿਰਫ ਗੋਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦਾ ਟੇਲਿੰਗ—ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਅਵੈਧ—ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ— ਵੈਧਤਾ ਓਜ ਗੋਦ— ਧੀ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫਾ ਪਵਿੱਤਰ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਲਈ ਤੋਹਫਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਕਥਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ / ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਪੁਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ (Para 12) ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਜਾਇਜ਼ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 13)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 15)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਡੀਡ ਦੀ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਹੀ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਰਚਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 16)

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਟੀ. ਐਨ. ਗੁਪਤਾ, ਐਡੀ. ਜਿਲਾ. ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 20 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਸਬ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਨਾਭਾ, ਮਿਤੀ 2 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤੀਜੇ/ਚੌਥੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਾਲਕ ਹੈ 'ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 3/4 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ।

ਦਾਅਵਾ -.—ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿ ਮੁਦਈ 41 ਕਨਾਈਆਂ 15 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੱਟਾ ਨੰਬਰ 65/51 ਖਤੌਨੀ ਨੰਬਰ 79 ਆਇਤਾਕਾਰ ਨੰਬਰ 44 ਕਿਲਾ ਨੰਬਰ 2/2 (1-0), 8 /2 (0-9), 9/2 (3-13), 10 <8-19), 12 (6-8), 19 (8-0), 22 (7-0), 1/2 ਸ਼ੇਅਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖੂਹ ਨੰ: 67/5-3, ਖਤੌਨੀ ਨੰ: 82 ਅਤੇ ਆਇਤਾਕਾਰ ਨੰ: 44 ਵਿਚ

Maya- Devi (Smt.) *alias* Sayita Rikhi v., Surjit Singh and another
(A. L. Bahri, J.)

ਕਿਲਾ ਨੰਬਰ 26 (0-13), ਪਿੰਡ ਨਾਭਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਨਾਭਾ ਦੀ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸਥਿਤ, ਜਮਾਬੰਦੀ 1970-71 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨਾ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਮ.ਐਸ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ ਸਨ।

ਐਸ.ਸੀ ਕਪੂਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਨਰੇਸ਼ ਕਤਿਆਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.

(1) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ 20 ਜਨਵਰੀ 1983 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ 2 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 3/4 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੀ ਸੀ। ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ, ਭਾਵ 1/4 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ। ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 3/4 ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਇਹ ਝਗੜਾ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੋਦ ਲਿਆ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਨਾਭਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ। ਇਕਸੁਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 41 ਕਨਾਲ 15 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆ ਗਈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 27 ਮਈ, 1970 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ 6 ਮੱਠ 29, 1953 ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਗੋਦ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਟੈਕਸ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ 3 ਦਸੰਬਰ 195 ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਵੈਧ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ, 'tho' ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੀਤਾ ਤੋਹਫੇ ਦਾ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-ਮੁਦਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਮਝਿਆ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਈ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਜੱਦੀ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਮੁਦਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤੋਹਫਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਨੇ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਮੇਸੇਮੀ ਨੇ ਮੁਢਲੇ ਬਿਆਨ ਲਏ ਸਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਕਿਰਨ ਸ਼ਰਮਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਸੀ। ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲਏ। 3 ਦਸੰਬਰ, 1953, ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਦਈ ਝੋਪੜੀ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਗੋਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਗੋਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਇਪ੍ਰੋਮ ਰਾਜ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀਤਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤੋਹਫਾ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ&ਸੈਸ਼ਨ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਤੋਹਫਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ। TSie suft ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਕਲ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਦ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਪਾਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਵਿਆਹ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭਰਾ ਸਮਝਦੀ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ: -

- (1) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ Pt ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ?
ਓ.ਪੀ.ਪੀ
- (2) ਕੀ ਪੀ.ਟੀ. ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਗਿਲਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਰੱਦ ਹੈ? ਓ.ਪੀ
- (3) ਕੀ ਮੁਦਈ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
- (4) ਕੀ ਸੂਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
- (5) ਕੀ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
- (6) ਕੀ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
- (7) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
ਓ.ਪੀ.ਡੀ
- (8) ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਹੈ?

Maya- Devi (Smt.) *alias* Sayita Rikhi v., Surjit Singh and another
(A. L. Bahri, J.)

ਓ.ਪੀ.ਡੀ

(9) ਰਾਹਤ.

(5) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਨੰਬਰ ਆਈ.ਸੀ. 1 ਅਤੇ ਜੀ3 ਟੀ.ਡਬਲਯੂ.ਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 2 ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਇਕਲੌਤੀ ਧੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੌਦਾ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੋਹਫ਼ਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 4 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 5 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਸੂਟ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 6 ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ WS6 ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ *ਟਿਕਾਣਾ ਸਟੈਂਡ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।* ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(11) ਐਸਬੀਜੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਇਲਾਸ ਅਲਾਰੇ ਸੇਟ ਅਥਿਊਵ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਪੀ.ਟੀ. ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ 1953 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਥੋਕ ਤਬਾਦਲੇ ਵਜੋਂ ਤੋਹਫ਼ਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਸੀ। ਅੰਕ ਨੰ: 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਦ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਵਾਰਸ 1 ਭਾਗ ਅਤੇ ਦੂਜਾ *ਹਿੱਸਾ* ਦੁਬਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1 ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ 1 ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਫਿਰ ਉਲਟ ਗਈ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 4 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ। ਇਸ ਲਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਸੂਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ 3/4 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ 1 ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਦਈ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਜਥੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। .

(7) ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ: ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੱਦੀ ਪੁਸ਼ਤੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ *ਮੁਦਈ* ਅਤੇ *ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੋਈ ਮਰਦ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਘਰ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਯੋਗ

ਹੋਵੇਗਾ; ਤੋਹਫਾ ਬਣਾਉ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸੀਅਤ ਕਰੇ, ਇਹ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਲਈ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(8) ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 29 ਮਈ 1953 ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਗੋਦ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧੀਵਤ ਰਜਿਸਟਰ ਐਡ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਕਲ ਵਿੱਚ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗੋਦ 29 ਮਈ, 1953 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਬੱਚਾ/ਨਿਆਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ, ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

(9) ਪੈਰਾ ਪੈਰਾ c448 of the Hindu Law by IJMula, 1982; iEdition v prov ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ: -

"448. ਇੱਕ ਵੈਧ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ।-ਕੋਈ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ: -

- (1) ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ;
- (2) ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ;
- (3) ਗੋਦ ਲਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ;
- (4) ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਅਸਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਅਤੇ
- (5) ਦੱਤ ਹਾਰਨਾਮ (ਅੱਗ ਦਾ ਬਲੀਦਾਨ) ਨਾਮ ਦੀ ਰਸਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਦੱਤ ਹੋਮ ਦੀ ਰਸਮ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣਾ 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਕਥਿਤ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਡੀਡ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਤੇ 13 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ। 1956, ਇਵਦ੍ਰਾਵਤੀ ਬਨਾਮ . ਤਕਜਮਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੋਦ ਨੂੰ

Maya- Devi (Smt.) *alias* Sayita Rikhi v., Surjit Singh and another
(A. L. Bahri, J.)

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੀਟੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਬਾਰੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੰਨ ਅੱਛਰ ਬਿਨੋਹ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿਨ੍ਹਾ ਆਦਿ (21, ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਦ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੀਵੀ ਐਸਪੀ ਗੋਵਾਲ। ਜੇ. ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16. ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਸੂਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਤੱਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 448 ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਅਡੋਨਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(101 ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮਾਵ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸੂਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੌਖ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸੂਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ, ਮਾਵ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੂਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹਵ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੁੱਤਰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਟਿਪ ਲਿਆ ਕੇ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਵੈਧ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਲੈਣਾ। ਕੁਝ ਸਕੋਟ! ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਵ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- (11 1979 PLR 505.
- (2) 1982 CLT (C&Cr.1 159.
- (6) ATR 1958 MP 100.
- (41 ATR 1958 ਬੰਬਈ 270.

ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਉਰਫ ਸਵਿਤਾ ਰਿਖੀ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ
(ਐੱਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.)

ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੋਪਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਧਾਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰ (5), ਅਤੇ ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਚਿਮਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (6)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਕੋਰਸ ਇਸ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਉੱਪਰ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਕੰਮ 29 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(11) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P.90 ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਡੀਡ ਹੈ, ਮਿਤੀ 29 ਮਈ, 1953। ਇਹ ਡੀਡ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 29 ਮਈ, 1953 ਨੂੰ ਅਸਲ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਇੱਕ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 11 ਸਾਲ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਧੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਇਕ ਵਸੀਅਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਕੋਲ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਧਰ ਉਚਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ (1953 ਵਿੱਚ) ਲਗਭਗ 11 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰੀ ਚੰਦ ਨੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਪਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਜਾਂ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

(5) ਏਆਈਆਰ 1964 ਉੜੀਸਾ 117

(6) ਏਆਈਆਰ 1947 ਲਾਹੌਰ 54

Maya- Devi (Smt.) *alias* Sayita Rikhi v., Surjit Singh and another
(A. L. Bahri, J.)

ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਾਖਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 90 ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਦਾਖਲਾ ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਜ਼ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। *ਟੀਜੇਮੇਸ਼ ਭਗਤ* ਬਨਾਮ *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਮ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (7)*। ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਖਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਵੇਗਾ। *ਅਵਧ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (8)* ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਾਖਲੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਿਲਚਸਪੀ. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਡ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਬੂਤ ਹਨ।

(12) *Thettmatter* 5 ਗੋਵਿੰਦਾ ਬਨਾਮ ਚਿਮਾਬਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (9) ਵਿਚ ਗੋਵਿੰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਾਈਸੋਰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 11 ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਇਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਡੀਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲਏ ਜਾਣ ਦਾ ਪਾਠ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਗੋਦ ਖੁਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਡੀਡ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। , *ft* ਅੱਗੇ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਪੁੱਤਰੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ. ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਸੀ

(7) ਏਆਈਆਰ, 1963 ਪਟਨਾ 362

(8) ਏਆਈਆਰ 1979 ਐਸਸੀ 861

(9) ਏਆਈਆਰ 1968 ਮੈਸੂਰ 309

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ। ਇਹ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਦੋ ਵਕੀਲਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (DW 2) ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਰੇਖੀ (DW 4) ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 29 ਮਈ, 1953 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਕਥਿਤ ਮਿਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P.90 ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਅਖੌਤੀ ਦਾਖਲਾ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ

ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P.90 ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦਾਖਲੇ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ *ਮਦਨ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ* ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। *ਗੋਪੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* (10), ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ: -

“10 ਅਗਸਤ, 1944 ਦੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਡੀਡ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਜਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਸਾਰਾਮ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਦਨ ਲਾਈ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸਾਲ, ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗੋਦ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਗੋਦ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਭਾਗਮਲ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ।”

(13) ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P.13 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਹਰੀ ਚੰਦ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਗੋਦ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(10) A.J.R.11980 SC 1 1754.

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.18 ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ: ਕ੍ਰਿਸਟੀਅਨ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕਥਨ ਫਿਰ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੇ ਵੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਉਲਟ ਹੈ।

(14) ਭੋਲਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ I ਗਿਫਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ I ¹ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਰਦ ਵੰਸ਼ਜ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਕੁਦਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸਦੀ ਧੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਰਦ ਵੰਸ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਖਰੀ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ

Maya- Devi (Smt.) *alias* Sayita Rikhi v., Surjit Singh and another
(A. L. Bahri, J.)

'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੇਟ ਲੈਣ ਦੀ - ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਧੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ 250 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਤੋਹਫੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿਰਫ 27 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਨਾਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਅਜੇ ਵੀ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ * ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪੈਰਾ 225, 1982 ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫੇ ਨਾਲ ਜੱਦੀ ਚਲਣ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੱਦੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੈਰਾ 226 ਹੈ ਜੋ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪੱਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

"226. ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਪੁਰਖੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫਾ। —ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ,

ਕੋਲ "ਪਵਿੱਤਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ" ਲਈ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਲੱਗ-ਬਲੱਗ ਇੱਕ ਐਕਟ ਇੰਟਰ ਵਿਵੇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ। ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਪਰੋਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਅਨੁਪਾਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਿਤਾ "ਪਵਿੱਤਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ" ਲਈ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਤੋਹਫਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਾ ਬੁਰਾਤਰ ਚੰਬਸੱਪਾ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਈ ਲੱਖਾ ਚੰਬਸੱਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (11) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਹਫੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਿਆਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ: -

“ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। - ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਧੀ ਜਾਂ ਭੈਣ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨਾਲ ਇਹ ਹੱਕ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬੇਟੀ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਤੋਹਫਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਤੋਹਫੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਟੇਕਬੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਕਿ ਕੀ ਗਿਵਿਨ ਝਗੜਾ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਵਿੱਤਰ ਭਾਵਨਾ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਧੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ। ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(11) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 510.

(16) ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਦੂਜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਜਦੋਂ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਭਾਵੇਂ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਅਮਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾਨ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤੋਹਫਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਖਾਸ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 'ਏ', 'ਬੀ', 'ਸੀ' ਅਤੇ 'ਡੀ' ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਗਿਲਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਹੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਨੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੋਹਫਾ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ। ਤੋਹਫਾ ਤਾਂ ਹੀ ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਵੰਸ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਵੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123 ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੇ ਤੋਹਫੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਡੀਡ ਦੀ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਹੀ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਤੋਹਫੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਰਚਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (12), ਮੁਖਬੀਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਗੁਲਾਬ ਖਾਨ (13), ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਤੰ ਸਿੰਘ (14) ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਹਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(17) ਬਹਿਸ ਵਾਲਾ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 3 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਡੀ.3) ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਡੀਡ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ 24 ਅਗਸਤ, 1954 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ.5 ਦੀ ਕਾਪੀ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ, ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੀਤਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 27 ਮਈ, 1969 ਨੂੰ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ, ਜਿਸਦੀ ਕਾਪੀ

(12) ਏਆਈਆਰ 1968 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 495

(13) ਏਆਈਆਰ 1977 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 257

(14) 1976 PLR 87

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਰਿਵਰਤਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ D.6 ਹੈ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ 27 ਮਈ, 1970 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ, ਮੌਤ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.2. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 1967 ਤੋਂ 1969 ਦਰਮਿਆਨ ਲਿਖੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਸਨ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ - ਤੋਂ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੇ ਤੋਹਫਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ

ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਤੋਹਫੇ ਡੀਡ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਡੀ.3 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇਗੀ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ 24 ਅਗਸਤ, 1954 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ ਤੋਹਫੇ ਦੇ 12 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 109 ਪਿਤਾ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਉਦੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੋਦ ਲਿਆ ਪੁੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਅਰਥਾਤ ਗਿਫਟ ਡੀਡ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ.3, ਮਿਤੀ 3 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੈ। ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 31 ਜਨਵਰੀ 1967 ਤੋਂ ਮਈ 1969 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ। ਚਿੱਠੀਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ 1976 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਕੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਭਾਵ ਧਾਰਾ 58 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 4 ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(18) ਇਸ ਲਈ! ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

Maya- Devi (Smt.) *alias* Sayita Rikhi v., Surjit Singh and another
(A. L. Bahri, J.)

ਜੀਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਜੀਐਸ ਚਾਹਲ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸ਼ਸੀ ਕਾਂਤ ਵੇਹਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1988 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 757

4 ਸਤੰਬਰ, 1990

ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1973— ਐੱਸ. 13— ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872— ਐੱਸ. 115— ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 2 ਜੂਨ, 1979 ਅਤੇ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 30 ਦਸੰਬਰ, 1987— ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਛੋਟੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ 179 ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ - ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ - ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੋਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੇ ਰਿਆਇਤ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ - 1987 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - 1987 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ - ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟਰਨਓਵਰ ਵਾਲੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਰਿਆਇਤ — ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਐਸਟੇਪਲ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ—ਛੋਟ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ—ਐਸ. 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ* ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਐਕਟ।

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ 1973, - 2 ਜੂਨ, 1979 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 30 ਦਸੰਬਰ, 1987 ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। .

(ਪੇਰਾ 16)

ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1973— ਐੱਸ. 13— ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872— ਐੱਸ. 115 —ਸੂਚਨਾ ਮਿਤੀ 10 ਅਗਸਤ। 1973 ਅਤੇ 30 ਦਸੰਬਰ, 1987 — ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ 1973 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ 1979 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ — • ਸਿਰਫ ਰਿਆਇਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਰੋਕ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।